

"Byawz daej ram mwngz ne?" Gou cungj naemj gangj coenz vah neix okdaej, hoeng dauqdaej lij mbouj gangj. Doengh geij bi gonq, gyoengqde lij caengz geq geijlai, limiz rengz bae ram hanzgangq, seizneix, gyoengqde boux dem boux doixdedded, mbouj aiq lumj daxboh gou naeuz nei "bae sawq ram ndaej", gyoengqde danghnaeuz caen bae ram, lauheiq caeuq bouxdai caez haem lo.

"Byawz daej ram faex" aen vwndiz neix, mwh gvaqcieng, bouxcoz dauqma gvaqcieng dauqdaej doxyaeng baenz lo: Cijaeu ndaw mbanj miz vunz dai, mboujguenj geijlai nyaengq, mboujguenj geijlai ndoq, mboujguenj geijlai gyae, mboujguenj baenzlawz mbouj haengj, cungj aeu siengi banhfap dauqma, caez ram bouxdai hwnj bya bae.

"Mwngz guh ndaej hwnj." Aen singhgiz gonq gou dauqbae, mwh bouxgeq singq Liuz gou heuh de naxit haenx raeb aeu ien ndaw fwngz gou, lij baenzneix caeuq gou guhhek. Naemj mbouj daengz, cij gvaq caet ngoenz, de couh gvaqseiq lo. Bouxcoz ndaw mbanj dauqma, caep cauq dajewaj, riengx vanj mad congz, aeu gaiq faex haed sacienz baek daengz gwnz bya bae, ram bouxdai daengz diegmoh gwnz bya. Guh doengh gj saeh neix liux, gyoengqde youh mbaqmbingh dangq boux dangq bae gyae lo.

2

Gou daengx ci roengzdaej le cungj bungz daengz mbangj boux vunz, gou roxnyinh gyoengqde couhdwg doengh gj diegnaengh hoengq ndaw ci.

"Gyoengqde" dwg byawz? Auit gou Yinj Liengzewngz, siuyoz doengzhag gou Fan Bingz, boux baengzyoux ndei caeuq gou doengz boux bohgeiq Ciz Fugvei, boux youq ndaw gunghcangj gyae' gyang deng fwngz goenq dauqrantz guh hongreih hongnaz Cinz Yungsuh..... Mwh gyoengqde raen gou roengz ci, fwngz mbon ien okdaej, couh riengjret humx gvaqdaej, riuhehe guhriu: Ganbu banggungz dauqma lo!

Gyoengqde naeuz gou dwg ganbu banggungz, eiqsei dwg gou cungj faen ien hawj gyoengqde cit.

Auit gou Yinj Liengzewngz coh' iq "Lwgdaemq". Mwh lij iq aenvih gaep mou hwnj anqbanj bae gaj, angq gvaqbouh, mbouj siujsim deng goenq faexcuk coeg sieng ga. Aenvih mbouj miz cienz yw, couh

“谁来抬你呢？”我总是想把这句话说出来，但终究还是没说。前些年，他们还不够老，还有力气把肩膀伸到龙杆下去，现在，他们一个个精神颓废，不可能如我父亲所说的“可以试一肩膀”，他们要是真的把肩膀伸到龙杆下去，说不定会和死者一起被埋掉。

关于“谁来抬丧”的问题，在年关，回来过年的年轻人终于达成了共识：只要村里死了人，不管有多忙，不管有多穷，不管有多远，不管有多不愿意，都必须想方设法赶回来，一起把死者抬到山上去。

“你搞得起。”上周我回去的时候，我叫他幺舅的姓刘的老头接过我手里的香烟的时候，还这么和我客套。没想到，只过了七天，他便死了。村里的年轻人回来，埋锅造饭，洗碗抹桌，把亡灵钱树插到高高的山冈上去，把死者抬到坡上的墓地。做完这些事，他们又急急忙忙返回各自的远方去了。

2

我总是在停下车来之后遇见某些人，我感觉他们就是那些车里空着的座位。

“他们”是谁？我幺叔尹良成、我小学同学范平、和我共同拥有一个干爹的发小徐富贵、在远方的工厂里弄丢一只手臂回乡务农的陈用书……他们看见我从车里下来，伸手往口袋里掏香烟的时候，就迅速围拢过来，笑呵呵地开玩笑：扶贫干部回来了！

他们说我是扶贫干部，意思是总发烟给他们抽。

我幺叔尹良成小名“矮子”。小时候因为撵猪到案板上去杀，兴奋过度，不小心被竹林里的竹桩刺伤了腿。由于没钱医治，就请乡村土医生曾光普拔火罐，一条腿被火罐“吸干”，最后成为瘸子。瘸子一条腿长一条腿短，走起路来前后起伏，像一个摇摇摆摆的陀螺，个子永远跟十来岁的孩子差不多。小时候和我一起进学堂读书，我读一年级时，他读一年级，我读到五年级的时候，他还读一年级。我二爷爷说：矮子个子小，又残疾，走不动路，读几个一年级表示一下意思算了。他之所以一直读一年级，是因为二年级以上的课堂离家更远，他走起来太吃力。读了几个一年级的我幺叔尹良成，仿佛也学会了不少东西，经常趴在地埂上唱粤语歌，比很多人都学得像。若干年后，有一次我回家，他问我：“你会谱曲吗？”

“什么意思？”我问。

“我作了一首词。”他说。

作为村子里最年轻的鳏夫，我幺叔尹良成一点也不懂得自卑。他喜欢喝酒，一天到晚都在喝。我回去的时候，常常会看见他端着一个酒碗。“少喝点吧！”我说。“衣襟是前世带来的，该喝就喝，哪天一命呜呼，想喝都喝不了了。”他说。我发烟的时候，他总是把手伸向我的烟盒，整包拿走。他拿我的烟发给别人抽，别人也是知道的。

赶场天，我幺叔尹良成会去一个叫石丫口的地方，看见有绿壳微型车驶过来，就拼命地招手。那些开车的人，如果他们的车里还有空着的座位，就让他上车去，也不收钱。到了以勒街上，他总是先在十字街逗留一会儿，然后去菜市场逗留一会儿，再到某个超市外面逗留一会儿，最后就去车站坐车回家了。什么都没买。“有什么可买的呢？”他说，“一是没钱，二是没用。”

cingj canghywdoj ndaw mbanj Cwngh Gvaghbjur daej gok, gaiq ga deng gok "hawq", doeklaeng baenz bouxvez. Bouxvez ga dinj ga raez, byaij loh gvez nduk gvez ndek, lumj aen' gyangq baenqlulu nei, sang ciengxlwenx caeuq lwgnyez cib lai bi doxdoengz. Mwh lij iq caeuq gou caez bae hag doegsaw, mwh gou doeg it nienzaep, de doeg it nienzaep, mwh gou doeg haj nienzaep, de lij doeg it nienzaep. Goengngeih gou naeuz: Ndang daemqded iqet, youh ndangcanz, byaij mbouj ndaej loh, doeg geij bi it nienzaep guhyiengh couh suenq lo. De itcig doeg it nienzaep, dwg aenvih ngeih nienzaep doxhwnj hwnjdangz aeu bae dieg liz ranz engq gyae, de byaij dwgrengz lai. Auit gou Yinj Liengzewngz doeg gvaq geij bi it nienzaep haenx, lumjnaeuz hix hag rox haujlai doxgaiq, ciengsez boemz youq haenz naz ciengq go Vahguengjioeng, hag ndaej lumj gvaq bouxwnq dem. Haujlai bi le, miz baez ndeu gou dauqrantz, de cam gou: "Mwngz rox guh diuh lwi?"

"Gijmaz eiqsei?" Gou cam.

"Gou guh hot swz ndeu." De naeuz.

Dangguh bohmaiq ndaw mbanj ceiq coz, auit gou Yinj Liengzewngz hix mbouj yawjsiuj bonjfaenh saekdi. De gyaetz gwn laeuj, haet daengz haemh gwn. Mwh gou dauqbae, ciengsez raen de dawz vanj laeuj ndeu. "Gwn noix di ba!" Gou naeuz. "Fukfaenh dwg ciuhgonq daiq daej, gwn ndaej couh gwn, ngoenz lawz dai gvaq, naemj gwn hix gwn mbouj ndaej lo." De naeuz. Mwh gou faen ien, de cungj dwg iet fwngz gvaqdaej aeu daengx bau ien gou bae. De aeu ien gou faen bouxwnq cit, bouxwnq hix rox.

Ngoenzhaw, auit gou Yinj Liengzewngz bae aen dieg heuh Sizyahgouj haenx, raen miz ciiq saekheu hai gvaqdaej, couh haenqrengz vadfwngz. Doengh boux haici haenx, danghnaeuz ndaw ci gyoengqde limiz diegnaengh hoengq, couh hawj de hwnj ci, hix mbouj aeu cienz. Daengz Hawyijlwz, de cungj youq gaicibcih youz yaep gonq, yienzhaeuh bae haw gai byaek youz yaep ndeu, caiq daengz baihrog saek aen cauhsy youz yaep dem, doeklaeng couh bae camhei naengh ci dauqrantz lo. Gijmaz cungj mbouj cawx. "Mbouj miz maz cawx baenz ne?" De naeuz, "it dwg mbouj miz cienz, ngeih dwg mbouj miz yungh."

(2)